

Diplomová práce

Posudek vedoucího práce :

Téma diplomová práce „Možnosti využití aspektů artefiletiky u dětí předškolního věku“ si Renata Peldová zvolila na základě svého zájmu, který prohloubilo i studium arteterapie. Od zadání práce uplynula poměrně dlouhá doba bez průběžných konzultací. Až v těsném termínu před odevzdáním DP se vlastně celý obsah práce tvořil.

Již v posledních větách Úvodu autorka popisuje čím je artefiletika pro předškolní dítě, i když si stanovuje v cílech empirické části, že to ozřejmí, prostřednictvím individuálního programu, ale v závěru již to neshrnuje a neupřesňuje o zjištěné skutečnosti.

Teoretická část má dvě základní oblasti, kterými autorka směřuje k uvedení do problematiky z pohledu teoretických východisek vztahujících se k předškolnímu dítěti a jeho věkovým zvláštnostem. Zde je vycházeno z odborných zdrojů, kterými autorka blíže či vzdáleněji směřuje ke sledované problematice. Některé kapitoly jsou však spíše samoúčelné např. 1.1, 1.2.2, 2 a také v dalších subkapitolách by bylo vhodnější zaměřovat se více nebo především na dítě šestileté, které je v empirické části objektem zájmu. Kapitola 2. působí nedopracovaně, měla být spíše součástí 1.kap., kde se o emocionalitě také hovoří? Není zde přiblížen termín emoční inteligence, i když se na s.24 s pojmem pracuje. Objevují se i terminologické posuny mezi označením „problémy“ a „poruchy“, což je zásadní rozdíl. Emoční porucha je již psychiatrický termín- diagnostikovaná odchylka od normálu, trvalého charakteru.

Další podstatná obsahová část se věnuje ve 3. a 4.kapitole odborně zaměřenému přiblížení především artefiletiky a jejích procesuálních součástí. Celým způsobem zpracování je v dosti zásadním protikladu oproti např. 1.kap. Velmi přínosně by bylo, kdyby se průběžně autorka vracela k podmínkám práce a možným postupům s předškolními dětmi.

Zprvu jsou odpovídajícím způsobem uváděny čerpané odborné zdroje, ale od kap. 4.6 se odkazy na odborné zdroje prakticky neobjevují. Na mnoha místech se pracuje s termínem „výrazová hra“, má i samostatnou kapitolu, ale vše je ve velmi obecném náznaku a není konkrétněji charakterizována. Individualizované pojetí artefil. přístupu, které je praktikováno v empirické části, nemá dostatečná teoretická východiska ve 4.kap., kde se vychází především ze skupinového procesu se staršími účastníky. Zaskočila mě poznámka, která vedle mnohé popisované citlivosti najednou sděluje, že v reflektivních rozhovorech „se lidé navzájem ujišťují, co z jejich zážitků doopravdy stojí za řeč a může být zdrojem poučení“. Jestliže je vyvolán zážitek má pro jednotlivce význam a je otázkou musí-li pochopit zda stojí za řeč a zda-li zjistí, že jeho zážitek za řeč nestojí, jej to nemůže naopak uzavřít či zpochybnit. 4.kapitola ukazuje, že autorka problematiku studuje a píše jaksi najednou a nemá sama dostatečný nadhled nad teorií ani dost zkušeností, které by ji pro aplikaci na předškolní dítě vedly.

Empirické zjišťování možností uplatnit artefiletický přístup u dítěte s odkladem školní docházky je vhodně doplněno dvěma kazuistickými pohledy. Školní je obsažnější, logičtěji strukturovaný. U rodinného si autorka plně neuvědomila na co se matky, která byla k výpovědi otevřená, ptát. Chybí informace o období po narození, dále základní vývojové body(počátky řeči, chůze, nemocnost, hospitalizace, dlouhodobější pobyty v jiném než rodinném prostředí apod.). Větší příprava na strukturu rozhovoru by přinesla lepší materiál k poznání dítěte a jeho zázemí.

Snazší orientaci v záměru jednotlivých etap „výrazové hry“ bychom měli, byl-li by pro její jednotlivé etapy vysloven určitý cíl. Myslím, že by to autorce pomohlo zachovat směr otázek a vyvarovat se interpretací nad odpověďmi dítěte, které byly někdy až značně zavádějící ve směru toho, co chce autorka odhalit. Interpretace takového charakteru se objevují především na str. 58-59. Pedagogovi, který vede svého svěřence k exploraci určitě nepomáhají vlastní interpretační konstrukty, které směřuje ke snaze diagnostikovat nebo co je jejich zámě-

rem? Průběžná tvorba konstruktů vychovatele narušuje akceptující a empatické přístupy, může (a zdá se, že se tak i děje) odvádět pozornost od skutečného společného postupování a prožívání. K čemu tedy tyto myšlenky (uvedené v závorkách) měly vést, co dobrého měly dítěti přinést. Snad nebylo jejich cílem vytvářet prekoncept dítěte v prvním a konečném setkání? Zcela jistě by bylo pro autorku i dítě přínosné doplnit individuální přístup i skupinovou formou.

V závěru práce se autorka již k prvním dvěma vytčeným cílům nevrací, ani nevysvětluje nic bližšího o smyslu prekonceptu dítěte (cosi je uvedeno pouze v diskusi- z čeho zde ale byly odvozeny uváděné vlastnosti dítěte?) a k čemu by ji, jako učitelce MŠ, mohl (měl) případný prekoncept sloužit.

Z předkládané práce je patrné, že autorka stojí na počátku sledovaného přístupu k výtvarné výchově-ani to nezastírá. Mohla však v dostatečně dlouhém čase od zadání práce si tento přístup a jeho metody více ozřejmit a předložit již zralejší teoretické i praktické výsledky nebo svůj vlastní vývoj v této oblasti zdokumentovat a podrobit analýze, a tak prokázat míru zájmu o tento typ výchovného přístupu.

Práce má v mnoha směrech stylistické nedostatečnosti, někdy ve větách chybí předložka nebo jiný větný člen a pochopení myšlenek se tak komplikuje. Překlepy a jiné chyby podobného rázu se také v práci objevují a důvodem všeho je zřejmě nedostatečný časový prostor na zpracování DP. Chyby v Seznamu použité literatury jsou vícečetné a různého typu. Práce, přes všechny své nedostatky, by měla dostat prostor pro obhajobu.

Otázky k obhajobě :

1. Na jakých principech je postavena výrazová hra v artefietice, a jak byste ji krátce charakterizovala (obecně a u předškolních dětí) ?
2. Co obsahuje nehodnotící zpětná vazba? Měla jste na mysli zpětnou vazbu nebo hodnocení na s.57. Je mezi nimi nějaký rozdíl?
3. Jakou úlohu má interpretace obsahu odpovědi v průběhu artefietických postupů? Má diagnostickou funkci?
4. Může interpretace odpovědi ovlivnit soustředění pedagoga, případně jeho empatickou vyladěnost?

Navržená klasifikace : *dobře*

V Praze dne 3.5. 2007

PaedDr. Soňa Kořátková Ph.D